

и по нови начини - около образователни средища, около периодични издания и водещи личности, в емигрантски средища на съмишленици и пр./7/ При всички случаи не изглежда правомерно да се предполага наличието на етнически малцинства в рамките на българската общност, която няма статута на доминиращо мнозинство и всяка друга малцинствена етническа общност на същата територия ѝ е равнопоставена, поне по отношение на имперските институции. Особен случай представлява общността на турците и въобще ислямските общности по днешните български земи. От една страна те са доминиращи, доколкото връзките им с правителството и държавните институции са по-тесни, от друга - силната им културна идентичност се опира на по-традиционни фактори.

В първите десетилетия след Освобождението едва ли могат да се очакват литературни прояви на някакви малцинства, включително и на турци, които трябва да преминат през несъмнено драматичен процес на пренастройване от доминиращо мнозинство към малцинство. Това е време на преобразуване на съществуващите и изграждане на нови институции, включително на литературата и в литературния живот. През първите години основният дебат на нацията е свързан с предстоящото обединяване с Източна Румелия. Несъмнената доминанта в литературата от първите десетилетия е дооформянето и налагането на националната митология или, казано с други думи, спомена за мъките и героизма от миналото.

По това време турското и гръцкото малцинство заявяват за себе си, влизат в локални конфликти с властите, които са широко коментирани от тогавашната преса, но едва ли успяват да изградят собствена литература. В областта на културното строителство приоритетите им са свързани с изграждането на религиозна и образователна инфраструктура, появяват се и малцинствени периодични издания, които имат предимно политически или религиозен, но едва ли литературен характер /8/. В Княжеството, в началото на 80-те години излизат два вестника за турското население - „Тарла“ („Нива“, 1882), „вестник за политика и книжевност“ и „Дикат“ („Внимание“, 1883), които, по наблюденията на изследователите, са проправителствени, русофилски и дори нападали остро турското правителство/9/. В Източна Румелия пък излизат типично малцинствени политически вестници като турския „Хилял“ и гръцкия „Филипополис“/10/, които не са споменати от Г. Боршукков. Но не само историографията не се интересува от